Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

BIJ DEN

VRIJWILLIGEN HELDENDOOD

VAN

J. C. J. VAN SPEYK.

Digitized by Google

Digitized by Google

BIJ DEN

VRIJWILLIGEN HELDENDOOD

VAN

J. C. J. VAN SPEYK,

Tweeden Luitenant ter zee, Bevelhebber der kanonneerboot N°. 2, *Ridder der Militaire Willems-Orde,* 4° *klasse.*

DOOR

CORNELIS LOOTS.

Uitgesproken in het tweede Departement der Maatschappij: TOT NUT VAN HET ALGEMEEN, *den* 16den *Februarij* 1831.

TE AMSTERDAM, BIJ
JOHANNES VAN DER HEY en ZOON.
1831.

Digitized by Google

Digitized by Google

ZEER GEACHTE HOORDERS!

Het is met bijzonderen dank aan den eerwaardigen en begaafden ſpreker van dezen avond, die, alſchoon deszelfs verdienſtelijke voordragt wel onverdeeld uw gehoor en nabetrachting waardig was geweest, mij eenige oogenblikken, tot kwijting van eenen vaderlandſchen pligt, ter dezer plaats heeft willen afſtaan; het is met dank hiervoor, dat ik, in afwachting van gunſtige aandacht, dit ſpreekgeſtoelte beklim.

Maar wat ſpreek ik van gunſtig gehoor en hoe zoude ik er aan twijfelen kunnen, daar het onderwerp, de ooren van geheel het vaderland waardig, u bekend is? de naam van VAN SPEYK *toch alleen zal waarde en welluidenheid aan mijne zangen geven, al waren zij de minst beduidendſte en ſtroefſte, nog ooit door mij of anderen vervaardigd.*

Ja

Digitized by Google

Ja hoe zoude ik, *daar zoo vele Barden*, ook in dit uur, *de nagedachtenis van Neêrlands vlag-verdediger en wreker vieren, hoe zoude* ik *kunnen zwijgen. Ik, bijzonder nog tot dit vaderlandsch bedrijf aangespoord door een hoogstvereerend schrijven van mijnen vriend, den dapperen Kommandant zijner Majestats schepsmagt op de Schelde, den Wel-Edel Gestrengen Heer* KOOPMAN, *drie dagen na* VAN SPEYKS *heldendood, aan mij gerigt; en mij doende toekomen de naauwkeurigste verhalen, deze gewigtige gebeurtenis betreffende; dit schrijven moest te meer bij mij gelden, daar die bevalhebber met deszelfs onderhebbend schip, op den* 20ſten *December ll., in een gelijk geval, als de braave* VAN SPEYK, *met de muiters is geweest, en ook niet van hen is ontslagen geraakt, dan door te verzekeren, dat zoodra zij tot onder 's Rijks heiligen wimpel of aan boord durfden naderen, zij te zamen met hem eene luchtvaart zouden doen, en tot uitvoering van welk oogmerk de toebereidselen op de vaartuigen zijn gemaakt, toebereidselen l. aangenamer voor het oog onzer braave vlotelingen, dan met verkropte spijt en schootvrij voor Neder-*

land-

Digitized by Google

landsche kogels, tot beschermingh van vaderland, te weeren zien waayeren eene witte vlag, meermaal met Nederlandsch bloed bezoedeld.

En nu zoude ik tot de voordragt van mijn dichtstukje kunnen overgaan, ware het niet dat ik het belangrijk had gedacht u met den held, vol van zoo wonderen moed, ook bekend te maken, als teederhartig van aard, en als warm en erkentelijk vriend; veel verschilt het toch, of een dolle en van roof leyende kaperschеepsvoogd, met half dronken hersenen, den rooden haan in het kruid steekt, dan of een bezadigd held, om de eer zijns lands, zich en de zijnen opoffert. Ik ben door de vriendelijkheid van den Heer DE RIDDER, dien ik hiervoor in naam dezer vergadering dank zeg, en ten wiens huize en in wiens dienst onze held vele dagen zijner jeugd gesleten heeft, in staat gesteld hem ook van die zachte deugdzame zijde u te doen kennen, hoort dien brief (*), hij zal

u

(*) Deze brief bij de voorlezing zoo veel aandoening verwekt hebbende, is sedert in de openbare nieuwspapieren geplaatst, en wordt dus hier niet gegeven.

Digitized by Google

u een' traan van gevoel doen ſtorten over den te vroegen dood des edelen jongelings, met al de van hem te verwachtene daden, nu reeds begraven, en van verontwaardiging over de heldenmoordende Antwerpenaren.

Ter opheldering van het vijftiende couplet in dit dichtſtukje, dient, vooral tot onderrigting van die genen mijner lezers, welke buiten Amſterdam wonen, dat ik het oog hier had op het ſchoone versje van den grooten VONDEL, *boven de poort van het Burgerweeshuis in de Kalverſtraat geplaatst, en luidende:*

Wij groeien vast in tal en last,
Ons tweede vaders klagen,
Ay ga niet voort, door deze poort,
Of help een luttel dragen.

Digitized by Google

Wat onweêrſtorm, bij zoo veel ſtormen
Des oproers, die Euroop misvormen
Tot eene onkenbre wildernis,
Moest over u, o Neêrland! komen!
En roert zoo tot den grond uw ſtroomen,
Dat zelf hun bodem woelend is.

Wat zal dat onweêr nu weêr ſloópen!
Wat offer wil 't, om af te koopen
De dijkbreuk en den watersnood,
Die menigmaal zijn' toorn moest blusſchen?
Thans eischt het, om zijn' wrok te ſussen,
Verneedring van uw vlag en vloot!

Daar

Digitized by Google

Daar tast het in uwe oorlogskielen!
't Zal ééne uit al den drom vernielen,
Geducht in ſtrijd op 't waterperk,
Niet ſlechts om 't vuur den weêrſtand krakend',
Maar om een vuur inwendig blakend',
Een vuur van moed, den dood te ſterk.

Die kiel zal 't teisteren en ſchenden,
Die grijpt het wrev'lig in de lenden,
En werpt haar, zonder ſtuur of weêr,
Op 't ſtrand, door geen beleid te ontkomen,
Meer dan Barbaarſche kust te ſchromen,
Op 't ſtrand, geſchauwd door braven, neêr.

Antwerpen! nog niet van de ſlagen
Geheeld, die 't ſchuldig lijf moest dragen,
Om 't af te wennen van verraad;
Bijt in den ſtok van zijn' kastijder,
't Zal zijn' ontwapenden beſtrijder
Doen boeten alle ſmart en ſmaad.

Daar

Daar komt het drietal afgronds spoken,
De helwacht 's nachts ter sluip ontdoken,
De muitzucht, de moordlust,
De roofdorst, scherp en spits van vingren,
Dit waardig drietal heldendwingren,
Genaakt, in schijn door de eer gedreven.

Het eischt, wie zou dien smaad geloven?
't Eischt, ruk om ons die vlag van boven,
Die d' oceaan eens siddren deed:
Dan bloost en Frankrijk en Britanje,
Haar eerend, op uw scheepskampanje,
Dat onze voet die vlag vertreedt.

Dat heet een eisch, gestemd om de oren
Te ontsluiten, hem gereed te hooren!
Niet lang hier met voldoen getreefd;
Wie bukt niet gaarn voor zulke braven?
Wat vorst knielt niet gereed voor slaven?
Wat regter niet voor 't snoodst geboeft?

Geen

Digitized by Google

Geen telg van Neêrland duldt dit honen:
VAN SPEYK, een harer fierſte zonen,
Gebieder van de veege kiel,
Wel waard het koninklijk vertrouwen,
Om eer en vlag omhoog te houên,
Verbijt van ſpijt en toorn de ziel.

Ja 't opzet, held! is uwer waardig,
Beſluit en daad is even vaardig;
Strijk, als geen uitkomst overſchiet,
Voor Brit, voor Gal, voor Ottomanen,
En wat er voert vereerde vanen,
Maar voor de vlag der Belgen niet.

't Beſliſſend vuur is in zijn handen,
Daar daalt hij naar de duistre wanden,
Waar 't kruid nog ſlaapt in zwarten nacht;
Eén vonk, de blikſem is ontſtoken,
De donder vreeslijk losgebroken,
En de offerande aan de eer volbragt.

Zoo

Digitized by Google

Zoo klinkt, in 't knallen van die ſlagen,
Het antwoord op 't onzinnigst vragen;
Men ſtaat de kiel den roovren af.
Maar om hen, met gekneusde lenden,
Geroost naar 't luchtruim op te zenden,
Dat hun de golven wijst tot graf.

Daar praalt nu, in een' zwerm van vonken,
Zoo grootsch als ze ooit nog heeft geblonken,
De ontſlapen eer van Neêrlands vlag.
't Was nacht voor haar, maar uit het duister
Rees noorderlicht met wondren luister,
o Neen! geheel een nieuwe dag.

Die donder rolt naar verre ſtranden,
En brult den roem der vrije landen,
Als wel de ſcheepsvlag waardig, uit.
Haar zullen eervolle admiralen,
Gewis den tol op zee betalen,
Dit is, VAN SPEYK! uw oorlogsbuit.

Digitized by Google

o, Weeskind! van uw vroegſte dagen
Geen tweede vaders van u klagen,
Dat gé ook verzwaardet tal en last;
Gij gaaft de ſtad van uw geboorte
En 't weeshuis, en zijn lage poorte,
Eene eer, die aan paleizen past.

Uw ridderteeken ſieft die vaadren
Ook zelf de borst, en wie komt naadren
De ſtichting, Amſtels burgren waard,
Zal om u, 't goede van haar ſpreken.
De ſcholen, die VAN SPEYKEN kweeken,
Verdienen gift en bedevaart.

Is 't waarheid dat op Nereus velden,
De ſchimmen nog van Neêrlands helden
Vergaderen bij nachtlijk feest!
Om de oude gloriebaan te zeegnen?
Hoe minzaam zullen zij bejeegnen,
VAN SPEYK, uw' jongen heldengeest!

Zij

Digitized by Google

Zij juichen, gij hergeeft de tijden,
Toen Consuls aan den dood zich wijdden
Voor de eer van Romes veldstandaard;
Of jongelingen, hoog van adel,
Zich moedig plaatsten in den zadel,
Voor 't land gereed ter hellevaart.

Maar Neêrlands Vorst zal van u spreken,
Gij hebt verweerd het eereteeken,
Dat hij u gaf, tot met uw' dood!
Dit troost hem, voor 't verhoorde beeden
Om 't kruis voor misgeborene eedlen,
Met boezems van alle eer ontbloot.

Het schip, dat met uw' naam zal prijken,
Voere een gebieder uws gelijken,
Maar neen! wien 't ook zij toevertrouwt,
Zal enkel door den naam te lezen,
Op eens in held herschapen wezen;
Die kiel is van geheiligd hout.

En

En gij, o Schelde! als 't is besloten,
Dat ge ook nog eenmaal van uw vloten,
Op zee de wimpels zwieren doet;
Lang! lang nog! moeten zij die plasſen
Doorſleept zijn, eer zij zijn gewasſchen,
Zoo rein, dat eene vlag haar groet.

Gij ſchondt de witte vlag van vrede,
Geheſchen, als genade bede
Aan Neêrlands dreigend ſchutsgevaart;
Zoo hijscht gij eens op breeder ſtroomen
De witte, als gij gevaar ziet komen,
En de uwe, als niets u vreeze baart.

Maar houd een wijl nog 't hoofd wat onder;
Oud Nederland voert nog den donder,
Tot kneuzing van de hoovaardij;
Verhef geen vlag, of beef voor 't ſtrijken:
VAN SPEYK teelt uit zijne asch VAN SPEYKEN,
Stroom rugwaarts, Schelde! en kniel voor 't IJ.

Digitized by Google